

**10.000 SU VIRŠUM PAMINĖJO
VASARIO 16 -TĄ VILNIUJE**

(Vilnius New Yorkas, vasario 26, LIC) Tarp 10.000 ir 15.000 žmonių suplaukė į Gedimino aikštę per Vasario 16, tvirtina šaltiniai Vilniuje.

Didžiausia masė susirinko prie katedros tarp 8 ir 9 v.v., sužinojo Lietuvos Informacijos Centras iš įvairių šaltinių. Minėjimai prasidėjo po vakarinių maldų Šv. Onos ir Šv. Mikalojaus bažnyčiose, kur tūkstančiai jau nebetilpo vidun Mišiom už Lietuvos laisvę.

“Niek nesitikėjo, kad tiek susirinks”, pranešė telefonu Nijolė Sadūnaitė, kuri visą tą dieną buvo išlaikyta saugume kartu su Vytautu Bogušiu, Petru Cidziku ir Antanu Terlecku. Kitų liudininkų žiniomis, iš visų pusių priplūdo žmonių, kurie rinkosi į Gedimino aikštę sugiedoti Lietuvos himną, Lietuva Brangi ir kitas tautines dainas. Dalis žmonių atėjo su baltom vėliavėlėm įrodyti taikingas intencijas; vieniėjo su geltonom-žaliom-raudonom gėlėm; daugumas jaunimo turėjo ant kaklo užsidėję geltonas-žalias-raudonas juosteles.

Kaip anksčiau jau buvo pranešta, bent trejose vietose Vilniuje tą dieną buvo iškelta trispalvė. Ilgiausiai plevėsavo Radijo Televizijos komitete, kur atseit jaunimas sumaniai iškėlė vėliavą ant 3 metrų lazdos ir apibarstė tą vietą chloru, kad šunys nesusektų “nusikaltėlių”. Dveiose kitose vietose geležinkeliečių techniku ir neišvardintoj vietoj, milicija susekė vėliavininkus berniukus su šunimis ir iš karto suėmė.

Kažkas net virš Gedimino aikštės tą vakarą paleido trispalves raketas. “Jautėsi tokia nuotaika, kad žmonės buvo viskam pasiryžę, didžiausiai aukai,” pasakojo Sadūnaitė. “Niekas nesitikėjo, kad Lietuvoj taip įvyktų. Juk niekas neorganizavo. Išėjo taip, kad KGB suorganizavo su savo neapykanta, savo propaganda prieš: kiekvienam laikraštį, kiekvienoj įstaigoj, kiekvienoj mokykloj pūtė tą neapykantą... Daugiau 70 procentų jaunimo, dar vyresnių žmonių net nežinojo kas ta Vasario 16-toji. Taip tą dalyką išpūtė, kad visi susidomėjo. Patys išprovokavo...”

Vilniaus šaltiniai tvirtina, kad milicininkai ir draugovininkai palyginus santuriai laikėsi prie Šv. Onos bažnyčios ir Gedimino aikštėj, nors ir ten pasitaikė incidentų: tai į šiukšlių dėžes sumetė žmonių suneštas gėles, ir pan. Bet mažesnė

Prie Sovietų Sąjungos ambasados Otavoje 1988 m. vasario 13 d. moteris reikalauja religijos laisvės Lietuvoje. Šią nuotrauką atspausdino dienraštis “The Ottawa Citizen” 1988.II.15 laidoje Nuotr. P. McGrath

se Vilniaus gatvėse bei prie Šv. Mikalojaus bažnyčios ypač žiauriai primušė susirinkusius.

Pvz., prie šv. Mikalojaus bažnyčios po vakarinių pamaldų laukė milicininkų-draugovininkų gretos, pro kurias žmonės turėjo po vieną praeiti. Tą ką norėjo, milicija griebė, kaip pvz. vieną moterį per jėgą traukė ir su kumščiais apdaužė, tvirtina liudininkai. Ten ir Algį Vaišnoraį paėmė ir jam šonkaulius laužė.

Kai iš Gedimino aikštės pradėjo eiti prospektu gausi minia, ją milicija suskirstė būreliais į mažesnes gatveles, kur jau griebė ir mušė su guminėm lazdom. Anot liudininkų, susidarė vaizdas, jog buvo duotas įsakymas kuo žiauriau mušti ir mažiau areštuoti. Vien tik į Santariškės ligoninę paguldė 160 sužeistųjų, praneša iš Lietuvos. Dalį žmo-

nių išvežė 40 kilometrų už Vilniau ten nakties tamsoj išmetė

Ypač smarkiai gavo lupti apie 2000 jaunimo, kuris buvo susirinkęs nuošaliau nuo centro, prie Kalnų parko pėneša iš Lietuvos. Panašus buvo likimas ir to jaunimo, kuris susirinko prie Pergalės teatro.

Dalyviai komentavo, kad itin pikta elgėsi iš Baltarusijos atgabenti draugovininkai ir iš Minsko kareiviai. Susidarė vaizdas, kad jie buvo prieš lietuvius sukiršinti. Ne vienas disidentas skundėsi kad tariamai sąmoningai buvo paleisti pikti gandai, jog Lietuvos nepriklausomybės 70-mečio proga lietuviai skers 70 rusų.

Ta neapykanta vaizdžiai pasirodė raštyje, kurį rusai saugumiečiai paliko Sadūnaitės pašto dėžutėje: “Tu smirdanti

SEMANARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cz.1.000.

Prenumerata paprastu paštu užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikoje 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cz. 600,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anūncios) mokami už skilties (Coluna) centimetru Cz. 80,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVENAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juventus, 28 Parque da Moóca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cz.30.00

į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

I tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cz. 1.500,00

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

glinda, be reikalo ruoši sukilimą. Pas ta-
ve prakeiktoji nieko neišeis taip, tad už-
kišk savo purviną gerklę ir tylėk. Mes
sau (atseit rusai) statėm čia gyvenimą, o
ne dėl amerikony. O tokių kaip tu pa-
smirdusių žiurkių, kurios cypia po kam-
pais, sutrinsim į miltelius. Gali šitą laišką
pasiųsti Reaganui. Bus taip kaip visa
liaudis nori, o ne taip kaip saujelė tokių
nedanešiotų kaip tu. Tai užkimšk savo
gerklę ir tylėk, nedamušta kontra".

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad saujelė
užsienio korespondentų, kurie tik su
sovietų užsienio reikalų ministerijos
kvietimu lankėsi Lietuvoj, atvyko vasario
15 iš ryto į Vilnių, ir išvyko vasario
16 vakariop. Pagrindiniai Vasario 16-tos
paminėjimai jv, ko vasario 14 (prieš ko-
respondentams atvykstant) ir vasario 16
vakare (korespondentams jau išvykus).
Paaikėjo milicininkų radijo imtuvėlių
paskirtis. Iš anksto pranešė kokiais ke-
liais eina korespondentai ir tam rajone
pasislėpė milicininkai. Koresponden-
tams praėjus, milicininkų ir draugovinin-
kų pulkai vėl ant kiekvieno kampo iš-
lisdavo.

Associated Press korespondentas
John Daniburg vasario 16 reportavo iš
Vilniaus, kad Vakarų korespondentai
buvo nuolatos mašinių ir seklių sekami.

Turimomis žiniomis, Vasario 16-toji
buvo gan plačiai paminėta Lietuvoj pa-
maldomis, tautos himnu bei kitomis vie-
šomis manifestacijomis. Pvz., Palangoj
nuo tilto metė vainikus su kryžium į jū-
rą. Nepatvirtintomis žiniomis, toj pačioj
Palangoj trispalvė ilgai plevėsavo virš
vieno kamino, nes apačioj buvo parašyta
"užminuota". Atseit ilgai nieks nenu-
ėmė, nes bijojo ten lipti.

Vasario 21 Vilniuje dar prie Šv. Onos
bažnyčios filmavo tikinčiuosius įeinan-
čius ir išėinančius iš bažnyčios, o milici-
ja taip pat dat buvo apgulusi Šv. Mikalo-
jaus bažnyčią. (LIC)

CIRURGIOES DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas

Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and.

V. Prudente - Fone: 273-6696

**104 KONGRESMENAI UŽTARIA
SEPTYNIUS LIETUVIUS PSICHIATRI-
NĖSE LIGONINĖSE**

(Washingtonas, vasario 19. LIC) Šim-
tas keturi kongresmenai kreipėsi į sovie-
tus su prašymu, kad jie iš psichiatrinų
ligoninių paleistų septynius lietuvius.

Vasario 19 d. laiške dr. Aleksandrui
Churkinui, kuris vadovauja TSRS sveika-
tos ministerijos psichiatrijos skyriui,
kongresmenai prašo daugiau informaci-
jos apie Jono Bagdono, Arvydo Čekana-
vičiaus, Viliaus Dogilio, Voldemaro Ka-
roliūno, Henriko Klimašausko, Vytauto
Lažinsko ir Petro Lukoševičiaus likimus.
Kongresmenai nori žinoti ar tie asmenys
tebelaikomi psichiatrinėse ligoninėse.
Jie prašo Churkino suteikti paleistųjų
išleidimo datas. Taip pat, ragina Churki-
ną įsakyti, kad psichiatrinėse ligoninėse
tebelaikomų lietuvių bylos tuoj pat bū-
tų peržiūrėtos ir daryti visa tai kas reika-
linga pagreitinti jų paleidimą.

Kongresmenai savo prašymą grindžia
sovietų neseniai paskelbtomis reformo-
mis psichiatrijos piktnaudojimo srityje.
Laiško pradžioj kongresmenai atkreipia
dėmesį į sausio 4 d. TSRS Aukščiausios
Tarybos prezidiumo įstatymą, kuris su-
teikė daugiau teisių psichiatrinų ligoni-
nių pacientams. Jie teigiamai įvertina ži-
nią, kad vadinamos specialios psichiatri-
nės ligoninės bus perkeliamos iš vidaus
reikalų ministerijos (t.y. saugumo) ži-
nios į sveikatos ministerijos rankas. Pa-
sak kongresmenų, sausio 4 d. įstatymas
jiems suteikia viltį, kad sovietai liausis
internuoti asmenis psichiatrinėse ligoni-
nėse vien dėl jų religinių ar politinių įsiti-
kinimų.

Toliau laiške išvardinami septyni lie-
tuviai, kurie kongresmenų žiniomis kai-
nami dėl grynai politinių priežasčių. Štai
kas laiške pažymėta apie tuos lietuvius:

Jonas Bagdonas: laikomas Sychovkos
spec. psichiatrinėje ligoninėje nuo 1962
m. už veiklą Lietuvos tautiniam judėjime.

Arvydas Čekanavičius: 1972 m. įkalin-
tas Chernyakhovsk spec. psichiatrinėje
ligoninėje, turbūt dėl to, kad pasirašė pe-
ticiją prašančią, kad sovietų kariuomenė
apieistų Pabaltijo valstybes.

Vilius Dogilis: 1987 m. sausio mėn.
pasiųstas į Vilniaus psichiatrinę ligoninę
už tai, kad laisvai kalbėjo su sovietų žur-
nalistu apie perėjimą iš narkomanijos į
sekmininkų tikėjimą.

Voldemaras Karoliūnas: Internuotas
nuo 1977 m., šiuo metu laikomas Kau-
no psichiatrinėje ligoninėje, kur jis vais-
tais "gydomas" nuo religinių bei tauti-
nių įsitikinimų.

Henrikas Klimašauskas: Laikomas
Žiegždrių respublikinėje psichiatrinėje
ligoninėje nuo 1976 m. už tai, kad pas-
jį rado katalikų pagrindžio spaudos

Vytautas Lažinskas: 1972 m. pasių-
stas į Vilniaus psichiatrinę ligoninę už
kryžiaus pastatymą.

Petras Lukoševičius: internuotas Vil-
niaus psichiatrinėje ligoninėje 1981 m.
už tai, kad rašė memuarus apie pergyve-
nimus lageryje ir pas save laikė pogrind-
žio spaudą.

Šio laiško iniciatoriai buvo kongres-
menai Edward Feighan (dem. iš Ohio) ir
John Miller (resp. iš Washingtono), ku-
rie vadovauja Lietuvos katalikų religinės
laisvės grupei Atstovų rūmuose. Kongres-
menas Feighan taipogi priklauso Euro-
pos saugumo bei bendradarbiavimo ko-
misijai (arba Helsinkio komisijai) JAV
Kongrese. Feighan iškėlė tų septynių
lietuvių padėti ir jo bei kongresmeno
Miller ruošiamą laišką Helsinkio komisi-
jos vasario 18 d. viešoj sesijoje, kurioje
buvo nagrinėjama "perestroikos" politika

Informaciją apie lietuvių politinius
kalinius psichiatrinėse ligoninėse kong-
resmenams suteikė Lietuvių Informaci-
jos Centras.

(LIC)

• Daugiausia tie peikia, kurie
mažiausiai veikia

**Už lietuvišką knygą ir spaudą
lietuviškai tiek daug kovojo ir
kentėjo. Dabar lietuviška kny-
ga stovi ir dulka kloskų lenty-
nose, laukdama, kol kas ją
nupirks.**

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

LIETUVIAI PROTESTUOJA TUČKAUS, PROTUSEVIČIAUS IR STATKEVIČIAUS SULAIKYMĄ VILNIUJE

(Vilnius-New Yorkas, vasario 23. LIC) Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad 19 lietuvių pasiuntė Gorbačioviui atvirą laišką, protestuojantį trijų lietuvių Andriaus Tučkaus, Jono Protusevičiaus ir dr. Algirdo Statkevičiaus sulaikymą be pagrindo vasario 21 d. prie Šv. Mikalojaus bažnyčios Vilniuje. 28 m. Tučkų bandė anksčiau areštuoti, jau vasario 14, kai jis fotografavo milicininkus ir draugovininkus brutaliai išsklaidančius blaivininkų eiseną į Rasų kapines. Jį tada nuo arešto apsaugojo minia. Širdininką ir ekonomistą Joną Protusevičių praeitais metais grasino atleisti iš darbo už dalyvavimą rugpiūčio 23 d. demonstracijoje. Dr. Algirdas Statkevičius yra Lietuvos Helsinkio grupės narys, besiruošijęs emigruoti į JAV-bes. Pateikiame pilno teksto vertimą iš rusų kalbos.

Vasario 14 d. milicija keleta kartų bandė sulaikyti Andrių Tučkų, kuris dirba Pirmo gegužės farmacijos fabrike teikimo viršininku. Vasario 16 taksistų sustojime, kuri randasi Didžiojo gatvė, Andrius buvo milicijos sulaikytas. Milicija nustatė, kad Andrius "girtas". Vienok, kada pats Tučkus nuėjo į ligoninę (LIC pastaba: Jis kreipėsi į ligoninę 12 val. nakties, kada jį paleido milicija, tai gavo pažymėjimą, kad jis yra visiškai blaivus. Sekančią dieną turėjo būti teismas, bet teismas neįvyko. Vasario 20 d. milicija keletą kartų tikrino Andriaus Tučkaus dokumentus. Vasario 21 d. jis buvo milicijos sulaikytas netoli šv. Mikalojaus bažnyčios kartu su vyr. ekonomistu Vilniaus Apželdinimo tresto Jonu Protusevičium ir dr. Algirdu Statkevičium.

Andriui Tučkui buvo paskirta administratyvinė bausmė 10 parų arešto. Protusevičiui 13 parų arešto. Norim pabrėžti, kad Protusevičius prieš Vasario 16-tą, Lietuvos nepriklausomybės dieną, buvo išsiųstas į komandiruotę į Latviją ir jis nedalyvavo jokiose liaudies demonstracijose. Algis Stakevičius yra JAV pilietis, todėl jį nubaudė "tikrai" 30 rublių bauda. Algis Statkevičius mums papasakojo, kad Tučkus kaip ir

Protusevičius laikėsi labai ramiai ir tyliai. Todėl milicijos tvirtinimas, kad jie abu tarytum įžeidinėjo praeinančius žmones ir necenzūriniais žodžiais keikėsi — yra aiškus melas. "Kaltė" Protusevičiaus yra tik tai, kad jis dar būdamas nepilnametis tapo partizanu Lietuvoje. O už ką valdžia sufabrikavo "bylą" Andriui Tučkui, mums taip ir nesuprantama.

Mes sveikiname Jūsų pastangas pataisyti stalininio režimo valstybinę mašiną. Tačiau jaučiam savo pareigą Jums pranešti, kad Stalino dvasia ir toliau plazdena virš mūsų Tėvynės Lietuvos.

Kunigai: Kun. E. Atkočiūnas, Kun. V. Prajara, Kun. K. Gražulis, Kun. Rokas Puzonas, Kun. Vincas Vėlavicius, Kun. Gustavas Gudavičius, Kun. Jonas-Kastytis Matulionis.

Pasauliečiai: Jadvyga Bieliauskienė, Nijolė Sadūnaitė, Vytautas Jančiauskas, Antanas Terleckas, Algis Vaišnoras, Jonas Volungevičius, Petras Cidzikas, Vytautas Bogušis, Povilas Pečeliūnas, Antanas Pipiras, Alfonsas Bumbulis, Bronislavas Poškus.

LIETUVOS DISIDENTAI SVEIKINA ESTIJĄ NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS PROGA

(Vilnius-New Yorkas, vasario 23, LIC) Lietuvių Informacijos Centrai telefonu pranešė iš Lietuvos, kad per Maskvą buvo pasiųstas lietuvių sveikinimas Estijai jos 70 m. nepriklausomybės šventės, vasario 24 d., proga. Pateikiame tekstą verstą iš rusų kalbos.

Nuoširdžiai sveikiname su Estijos nepriklausomybės 70-mečiu. Mes lietuviai esame susižavėję estų liaudies kova už Aukščiausiojo Dievo suteiktą teisę kiekvienai tautai būti laisvai. Estų tautinis orumas yra visoms sovietų tautoms sektingas pavyzdys. Tegyvuoja suvereni, nepriklausoma Estija, kuri tikimės bus lygiateisė SNO narė.

Pasirašo: Jadvyga Bieliauskienė, Nijolė Sadūnaitė, Vytautas Bogušis, Povilas Pečeliūnas, Alfonsas Bumbulis, Antanas Terleckas, Petras Cidzikas, Bronius Poškus, Leonas Laurinskas, Algis Vaišnoras, Andrius Tučkus. (LIC)

VILNIAUS GATVIŲ PAVADINIMAI

Gražinami kai kurie senieji pavadinimai, kurie buvo panaikinti sovietinės valdžios

1951 m. trys Vilniaus miesto gatvės — Pilies, Didžioji ir Aušros Vartų — buvo pavadintos vienu savo rašytojo M. Gorkio vardu. Šis miesto tėvų veiksmas nustebino ir papiktino vilniečius, nes šių gatvių originalūs vardai buvo vartojami šimtmečiais, o sočrealizmo tėvas Gorkis nieko bendro su Vilniumi neturėjo. 1987 m. pabaigoje Vilniaus miesto vykdomas komitetas iš dalies šią klaidą atitaisė: nuo Janonio (Marijos Magdalenos ir Pionierių (Barboros Radvilaitės) gatvių šiaurėje ligi Senojo (Švarco) skersgatvio pietuose tapo gražintas Pilies gatvės vardas, o likusioji Gorkio gatvės dalis atgavo Didžiosios gatvės vardą ("Literatūra ir menas" 1988 m. sausio 1 d.). Aušros Vartų gatvės vardas liko užmirštas.

Dėl Vilniaus miesto gatvių pavadinimų Vilniaus "Tiesoje" 1986 m. rugsėjo 23 d. laidoje prof. Jonas Palionis rašė, kad Vilniaus gatvėvardžiai "buvo dažnai kaitaliojami priklausomai nuo valdančiųjų sluoksnių klasinių interesų". Jokie "valdamieji sluoksniai", išskyrus sovietus, nebuvo Aušros Vartų gatvės vardo pakeitę. Gorkio gatvės dalis nuo Čaikovskio (Etmonų) ir Subačiaus gatvių ligi Geležinkelio turėtų vadinis Aušros Vartų gatve.

M. Gorkis neliko nuskriaustas: jo vardu tapo pavadinta gatvė naujame miesto rajone.

Dvi Vilniaus gatvės — Totorių ir Jėzuitų buvo sovietų pavadintos vienu Justo Paleckio vardu. Tai irgi iš dalies atitaisyta — abi gatvės gavo Totorių gatvės vardą. Jėzuitų skersgatvis ėjo nuo Liejyklos ligi Giedrio (Šv. Ignato) gatvės, tačiau šios gatvės vardą sovietai pamiršo.

Vilniaus gatvė, kuri buvo pavadinta L. Giros vardu, atgavo savo originalų vardą.

Dėl Vilniaus gatvėvardžių Lietuvos spaudoje yra gan daug rašoma. Siūloma kai kuriuos senuosius vardus gražinti, bet tik kai kuriuos, nes apie 80% originalių senojo Vilniaus gatvėvardžių turi ryšį su religija, ir su jų gražinimu "moksline" ateizmas nenori sutikti. J. B.

"Tėviškės Žiburiai"

COMERCIAL SVEIKAS LTDA.

BEBIDAS FÍNAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manaiás, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

Dra. HELGA HERING

MÉDICA - GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 - B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

Dr. Elenos Tumienės

žodis, pasakytas

K. Donelaičio "Metų" angliškąjį vertimą pasitinkant

Rašytojas Algirdas Landsbergis, besidžiaugdamas nauju Donelaičio vertimu į vokiečių kalbą ir šiandieniniu mūsų angliškuoju Donelaičio debiutu, man savo laiške rašo:

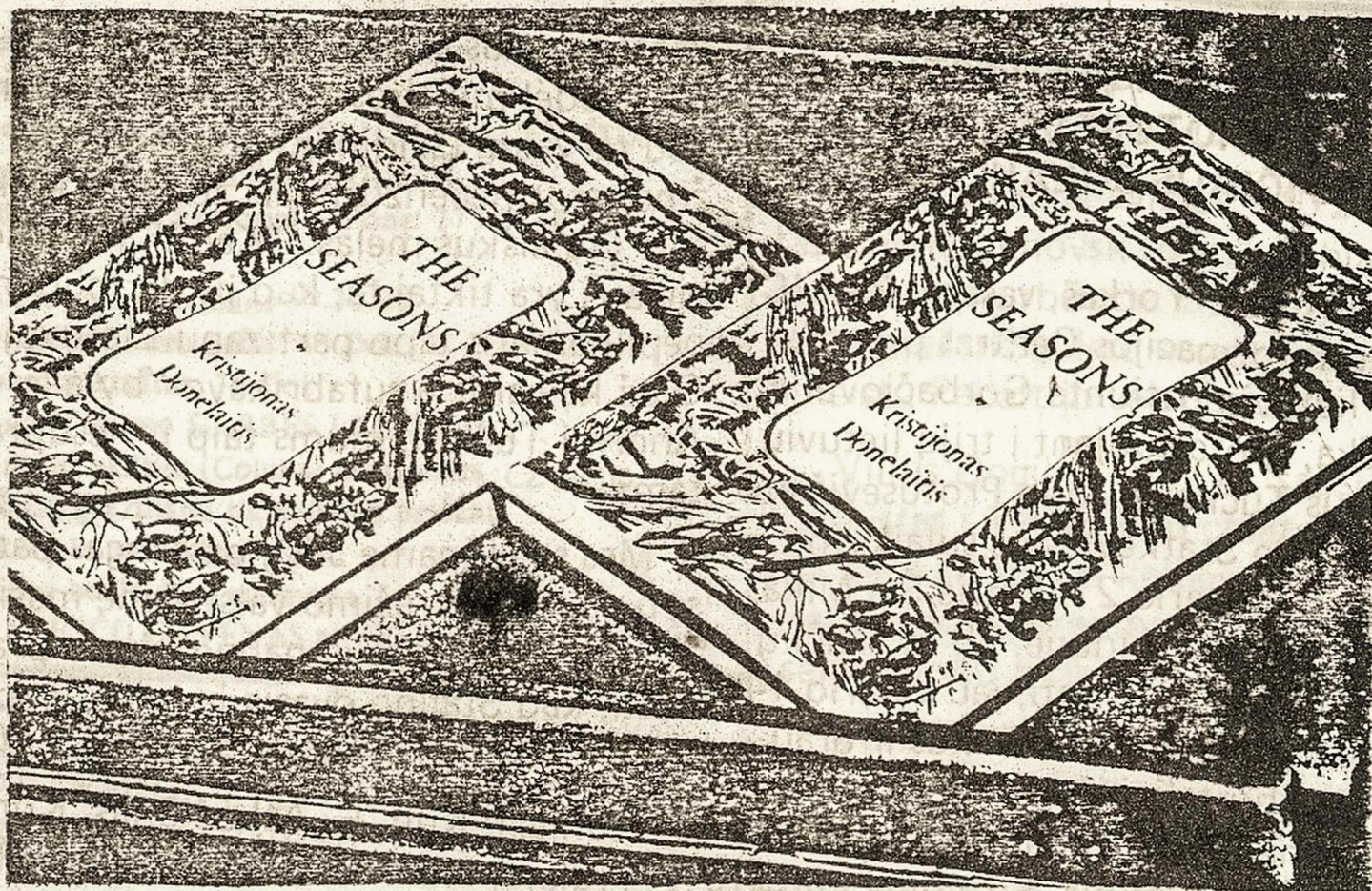
"Kaip džiaugiuos, kad Donelaitis gyvena".

Gyventi — išlaikyti save vienokiu ar kitokiu būdu yra kiekvieno paskiro žmogaus ir kiekvienos tautos svajonė. Menas gi yra viena iš tų priemonių, kurios padeda tą padaryti arba, kaip mes lietuviai sakome — menas įamžina žmogų.

Ta patį rašė Šekspyras savo sonetuose; Dantė yra pasakęs, kad Vergilijus jį išmokė kaip įamžinti savo vardą.

Jau gilioje senovėje daug tautų gyveno apie Viduržemio jūrą. Jos turėjo didelę materialinę ir dvasinę kultūrą. Vienok palikusios gilius pėdsakus ir didelę įtaką žmonijos kultūros istorijoj ir literatūros raidoj, tėra tik graikų ir hebrajų tautos ir tik todėl, kad hebrajai labai anksti parašė savo Bibliją. Biblija arba Senasis Testamentas tebėra ne vien tik šventoji knyga, bet ir didelis literatūrinis prozos ir poezijos paminklas, o taip pat ir hebrajų istorija, teisės kodeksas ir filosofija. O garsieji semitai finikiečiai — geriausi antikinio pasaulio pirkliai — mažai kam tėra pažįstami šiandien. Ironijos pilnasis tautų likimas taip patvarkė, kad finikiečiai žinomi daugiausia dėl alfabeto, kuri jie įvedė ir kuri vėliau pasisavino graikai.

Gi graikai, senovės graikai, kurių kūrybinė dvasia gal buvo geriausia visoje iki šiol žinomoje žmonijos kultūros istorijoje ir šiandien tebėra mūsų civilizacijos pagrindas ir įkvėpimas. Vardai — Homeras, Hesiodas, Sokratas, Platonas, Aristotelis, Aischylos, Sophocles, Euripides, Aristophanes, Archimedas ir daugelis kitų ir šiandien yra reikšmingi ir gyvi. Daugelis iš garsiųjų graikų gyveno nedideliame Atėnų miestely, kuris turėjo apie 24.000 — 100.000 gyventojų. Mūsų akimis, žiūrint iš čia, tai tik geras kaimas... O apie jo reikšmę pasaulio žmonijos istorijoj prirašytos knygų bibliotekos. Man nėra reikalo čia apie tai smulkiau kalbėti. Matom, kad tam tikru amžinu įstatymu išlieka tik žmogaus dvasios įkvėpti kūrybos vaisiai. dienai šio teigimo pavyzdys yra mūsų Mažosios Lietuvos baudžiauninkų gyvenimas 18- amžiaus taip vadinamuose Prūsuose. Ar galėjo tie būrai net ir pagalvoti, kad mes jų vaikaičiai ir gentytys po 200-tų su viršum metų žinosime ką darė ir kuomet gyveno ano meto Pričkai, Krizai, Enskiai, Selmai, Dožiai, Paikženčiai, Blėberiai, Slunkiai ir Pelėdos; ką kepdavo, virdavo, kaip

dirbdavo ir švedavo, kuo vilkėdavo Bušės, Pimės, Jekės, Bergės, Astės, Laurienės ir Pakulienės. Aprašoma kaip Krizas savo vienintelę dukterį Ilzbutę išleido į marčias ir tam reikalui išmėsinėjo du jaučius, tris bergždžias karves, o vienas viščiukas ir vienas žasis pabėgo nuo mirtingojo peilio.

Ši visuomenė pagimdė iš savo tarpo didį poetą, kuris ją įamžino... Tauta iš tikrųjų visada turi tokius menininkus kokių ji užsitarnauja.

Vienok turėti menininką neužtenka. Reikia jį įvertinti ir jo kūrybą puoselėti. Tiesa, Donelaitis rašė savo "Metus" netrokšdamas sau garbės ar savo vardo įamžinimo. Rašė todėl, kadangi jautė savyje susikaupusius išpūdžius ir pergyvenimus, kuriuos reikėjo apipavidalinti. Vėliau turėjo atsirasti skaitytojai ir jo gerbėjai, kurie įtikėjo talentu ir pamatė jo veikalo grožį ir svarbą.

Rėza juo įtikėjo; Pasargė, Nesselmanas ir visa eilė kitų įtikėjo. Lietuviai Didžiojoje Lietuvoje ir mažlietuviai jį su džiaugsmu ir pasididžiavimu skaitė — skaitė S. Daukantas, Nezabitauskis, Basanavičius, Jankus, Vydūnas... Vėliau profesorius Mykolas Biržiška įtikėjo. Jis idėjo daug darbo, kompiliuodamas ir vėliau suredagavęs pirmuosius Donelaičio raštų pasirodymus lietuvių kalba.

Prof. J. Ambrazevičius, dail. Jonynas, Švietimo Ministerijos pareigūnai, o dabartinėje Lietuvoje akademikas K. Korsakas, profesoriai ir mokslininkai: Putinas, Gineitis, Doveika ir kiti įtikėjo.

Nors masės prisideda skaitydamos ir padarydamos klasiką populiariu, didžiausia reikšmę turi (ypač mūsų tautoje turėjo ir turi) keletas išitikinusių specialistų entuziastų, kurie lyg tie suokalbinkai, kovoja už savo idealą, jį gina, jį aiškina ir vertina.

Ir šiose gan sunkiose užsienio gyvenimo sąlygose pirmasis į Donelaitį įtikėjo Nadas Rastenis. Jis pašventė daug metų, versdamas į anglų kalbą ir studijuodamas "Metus", ir vien tik tam, kad galėtų Donelaitį parodyti anglosaksų pasauliui.

Tada Bernardas Brazdžionis, kitas didelis lietuvių poetas, įtikėjo, kad jo prieš 200 metų gyvenęs Prūsų Lietuvoje kolega yra vertas parodyti angliškai kalbančiai visuomenei. Pamatęs Donelaičio rankraštį "L. D." redakcijoje, jis to rankraščio daugiau iš rankų nepaleido, kolei nugalėjęs daug sunkumų. K. Donelaičio "Metų" vertimas tapo nauja angliška knyga, naujas lietuvių dvasios apsiareiškimas skirtingoje, svetimoje aplinkoje.

Po to, bet ir prieš tai, Antanas Skirius įtikėjo. Jis pasiėmė materialinę riziką. Kas matė su koku užsispyrimu A. Skirius dirbo ir stengėsi, kad ši knyga išeitų kuo puošnesnė, kuo geresnė, kuo prieinamesnė plačiajai publikai, gales suprasti jo pasiaukojimo didumą, kuri pilnai įvertins gal tik ateinančioji inteligentijos karta.

Kas liečia dr. Kordelija Jasutyte, Fresno universiteto profesore, tai ji jau seniai Donelaitį įtikėjo — ji, jau studente būdama, daug Donelaičio eilių (žinojo) mokėjo atmintinai. Ji šiandien specialiai atvyko mus supažindinti su K. Donelaičio "Metų" meno technika, konstrukcijos įmantrumais ir bendruoju išpūdžiu.

Bet dabar, lietuvių visuomenė Amerikoje turi parodyti kad ji tiki savo tautos genialiajam poetui Kristijonui Donelaičiui. Jo "Metų" kaip ir kiekvienas literatūros klasikas, nėra lengvo žanro anekdotai ar pasiskaitymai, nors jumorose juose netrūksta, bet juos reikia skaityti su dėmesiu, kartais prisiversti skaityti ir tik tada ateina įvertinimas ir estetinis pasitenkinimas.

POSTO DE SERVIÇOS

SOUZA LTDA.

Rua Voluntários da Pátria, 1275
Santana

Tel. 290-4899

**PIRMŲŲŲ KOVĄ UŽ TĖVYNĘ,
UŽ BRANGIĄ ŽEMĘ LIETUVOS.
GARBĖ TĖVAMS, KURIE JĄ GYNĖ,
IR KAS UŽ ATEITĮ KOVOS.**

Maironis

Maryté Balaišytė

LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS
AUSTRALIJOJEPagrindinės mintys, svarstytos studijų
dienose

Šeštasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas įvyko Australijoje 1987 m. gruodžio 18 – 1988 m. sausio 10 d. Sidnėjaus, Kanberos, Adelaidės, Melbourne miestuose. Tai buvo suvažiuojamas, į kurį atvyko net 350 jaunų atstovų bei dalyvių iš viso pasaulio kampu.

Kodėl kongresas?

Kongresas yra reikalingas, nes tai vienintelis toks parengimas, kuris jungia visą pasaulio lietuvišką jaunimą, įgalina jį iškelti savo problemas ir kartu jį išspręsti.

Pirmose studijų dienų paskaitose buvo PLJS pirm. Gintaras Grušas iškėlė dvi problemas, kurios ypatingai slegia mūsų veiklą. Visų pirma, jei norime apimti visą lietuvišką jaunimą, turime suaktyvinti mases, jas surasti ir sudaryti sąrašą. Antra problema – lėšų trūkumas.

K. DONELAIČIO "METU".

Donelaitis, kaip ir kiekvienas literatūros klasikas praturtina žmogų. "Metų" vieta dėl to pirmiausia yra mokslo institucijose – akademijoj, kur tinkamai interpretuojamas, jis pasidarys žinomas, ir prūsų būrai vėl gyvens naujoj aplinkoj.

Todėl pirmas lietuvių visuomenės uždavinys yra įtikėti ir įsigyti knygą, kurią galėtų anglosaksams parodyti ir pasakyti: "Štai ir mes, lietuviai, turime pasaulinės literatūros klasiką." Tenebūnie nė vieno svarbesnio aukštojo mokslo židinio Amerikoje, Didžiojoje Britanijoje, Kanadoj ar Australijoje, kuris savo bibliotekoje neturėtų "Metų" egzemplioriaus. Ir tenebūnie be "Metų" nė vieno lietuviškų namų.

Įtikėkime į savosios tautos meną. Tai mūsų pareiga ir užduotis. "Lietuvių Dienų" leidykla, išleidama Nado Rastenieo išverstuosius į anglų kalbą "Metus", tikis kad ši knyga byloja į skaitytoją tais pačiais nemirtingais Mažvydo pirmos lietuviškos knygos žodžiais: "Imkite mane ir skaitykite". Jei šių žodžių paklausysime, šio vertimo reikšmė ir prasmingumas bus pilnai realizuoti.

Red. prierasas. Visuomenė tikrai jautriai reagavo, – "Metus" aprūpinę nemažai universitetų ir kitų bibliotekų. Visa laida jau išparduota. Atsiradus galimybėms, būtų galima galvoti apie naują laidą.

IEŠKOMA

moteris namų darbams ir vaikučių priežiūrai galinti gyventi su šeimaininkais.

Skambinti Brunai tel. 265-4473 vakarais ar savaitgaliais.

Ši problema yra ypatingai aktuali Pietų Amerikoje. Be to, nūdienis jaunimas yra užaugęs tokiose sąlygose, kur viskas yra duota. Vyrauja bendra apatija, kuri silpnina mūsų veiklą.

Kodėl Australijoje?

Ar ne ironiška, jaunimas skundžiasi, kad trūksta lėšų, kodėl tad buvo rengiamas šis kongresas tolimoje Australijoje?

Visų pirma lietuviai yra išsisklaidę po visą pasaulį. Nors daugumas išėvijęs lietuvių gyvena Šiaurės Amerikoje, turime brolius ir seseris tolimesniuose kraštuose. Jiems išsilaikymo problema dažnai yra sunkesnė, nes jų mažiau yra ir dėlto sunkiau atsispirti gyvenamai aplinkai. Be to, gyvendami toli nuo visų kitų lietuvių, jie yra labiau izoliuoti ir gali remtis vien tik savo jėgomis. Yra svarbu palaikyti glaudžius ryšius su jais, kad galėtume vienas kitą stiprinti.

Be to, jei norime, kad tarp svetimtaučių lietuviškas jaunimas geriau atstovautų lietuvių išėvijai, tas jaunimas turi patirti ir pamatyti, kaip kitos tolimos lietuviškos kolonijos veikia. Juo daugiau lietuvių jaunimas kelias ir pamatys, kaip kiti gyvena juo labiau galės suprasti savo padėtį ir pareigą dirbti Lietuvai.

Kadangi kongresas suburia daug įvairių kraštų lietuviško jaunimo, yra svarbu, kad susipažintų ir vieni kitus skatintų veikti.

Daug kas iš jaunimo turėjo dirbti ilgas valandas ir sutaupyti lėšų ilgai kelionei. Tai yra gerai. Juo daugiau žmogus dirba ir siekia kokio tikslo, juo labiau svarbus pasidaro jam tas tikslas. Ten, "kur yra paviršutiniškumas, ten yra ir lengvas subyrėjimas".

Kraštų pranešimai

Kongreso atstovams buvo suruoštos studijų dienos Naamaroo konferencijos centre Sidnėjūje. Tai buvo tikrai intensyvos dienos, kuriose atstovai didžiai klausė paskaitas, kėlė savo mintis bei diskutavo.

Tų dienų pradžioje išgirdom kraštų atstovų pranešimus. Iš pasisakymų aiškėjo, kad lietuvių gyvenime kartojašis tos pačios problemos. V. Vokietijos, Argentinos, D. Britanijos, Kolumbijos, Prancūzijos, Švedijos atstovai skundėsi, kad trūksta jaunimo jų veikloje. Lietu-

viai yra išsisklaidę savo kraštuose. Tai labai sunkina bendradarbiavimą bei susirinkimų galimybes.

Kanadoje paaiškėjo komunikacijos problema. Nors Kanados lietuvių jaunimo sąjungos valdyba buvo Montrealyje, atsirado lyg ir kita valdyba Toronte.

Brazilijos problema – dėl asmeniškų reikalų turėjo pasitraukti buvęs pirmninkas ir nebebuvo veiklos.

Iš Italijos buvo atsiųstas laiškas iš Sauliaus Kubiliaus, kuris aiškino, kad dabartiniam Italijos lietuvių jaunimui trūksta veiklos tradicijų. Be to, jiems Italija yra antrieji namai – neturi teisės ruošti demonstracijų (jas gali ruošti tik tie, kurie ten ir gimę).

JAV pagrindinė problema buvo ta, kad šimtai kitų organizacijų traukė veiklą nuo PLJS. Be to, didžiausia veikla vyksta Čikagoje, o ryšiai tarp šio didelio miesto ir mažesnių buvo prasti, JAV ir D. Britanijos atstovai skundėsi taip pat, kad yra komunikacijos spraga tarp jaunimo ir senimo.

Vienintelis kraštas, kuris buvo optimistiškai nusiteikęs, buvo Australija, kurios atstovai pasisakė, kad kongreso rengimas išjudino Australijos lietuvius.

Dėl ko esu lietuvis - lietuvaite?

Diskutavome tautinio apsisprendimo motyvus. Kodėl esu lietuvis-lietuvaite? Šia tema kalbėjo Viktoras Nakas savo paskaitoje "Tautinė atsakomybė – būtina tautos išlikimo sąlyga". Čia paaiškėjo, kad tautinės atsakomybės klausimas yra asmeninis apsisprendimas ir yra neišvengiamas. Pasak Nako, žmogus gali tą atsakomybės jausmą ir meilę savo tautai išugdyti įvairiais būdais. Vieni pasiaukoja tautai vien žinodami, kad yra iš jos kilę, kiti jaučiasi kalti, jei nedirba jos labui, tretiems reikia lietuviškos aplinkos, istorijos pažinimo, o ketvirtiems atsakomybės jausmą pažadina Lietuvos aplankymas.

Pasibaigus paskaitai, kalbėjo įvairių kraštų atstovai. Vienam Lietuva atrodė svarbi, nes yra tokia maža ir jautė, kad jos pavergimas buvo skaudus, neteisėtas. Kitam susipažinimas su lietuviais veikėjais altruistais paveikė teigiamai. Trečiam Lietuva nedaug tedavusi ir pažadinti tikrai aistrą lietuviškiems grybams... (bus daugiau)

ANGIE

GIRCKUS & CIA. LTDA.

CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA

MODAS

Rua Solon, 773 Fone: 221-6377 Bom Retiro
CEP 01127 — São Paulo — Capital

LIETUVIŲ JAUNIMO DEMONSTRACIJA BONNOJE

Vokietijos lietuviškas jaunimas, sužinojęs per vokiškus ir lietuviškus šaltinius, kad okupacinė Lietuvos valdžia ruošia rimtas sankcijas prieš lietuvius, kurie nori Lietuvoje paminėti Lietuvos Nepriklausomybės septyniasdešimtmetį, nutarė demonstruoti Bonnoje prie Sovietų atstovybės š.m. vasario 14 dieną. Nes tą dieną prasidėjo demonstracijos Vilniuje ir kituose Lietuvos miestuose, bei lietuvių demonstracijos Washingtone, Ottavoje, Londone, Paryžiuje.

Vokietijos lietuvių jaunimui pavyko per kelias dienas įveikti organizacines problemas, mobilizuoti vokiečių itakiną spaudą. Sekmadienio ryte atvyko savo lėšomis daugiau kaip 20 Vasario 16 gimnazijos mokinių, kurie buvo pasiryžę dalyvauti šioje svarbioje demonstracijoje. Prie jų prisidėjo lietuviškas jaunimas ir iš kitų Vokietijos miestų.

Užtruko laiko, kol buvo susitarta su vokiečių policija, kurioj vietoj demonstracija turėjo vykti, nes jie pageidavo, kad ji būtų kuo toliau nuo Bonnos miesto pakraštyje įsitaisiusios sovietų pasiuntinybės. Reikėjo perkabinėti transparentus, tačiau po 11 val. demonstracija prasidėjom, su religinėm apeigom, kurias turėjo pravesti patys Vasario 16 gimnazijos mokiniai. Demonstrantų tuo metu jau buvo virš 50. Į demonstracijos atidarymą buvo atvykę vokiečių ir pabaltiečių spaudos atstovai.

Po religinių apeigų, kurių metu buvo dvasiškai prisijungta prie demonstrantų Lietuvoje ir kitur, jaunimas susėdo ratu ir sekančias aštuonias valandas, pasninkaudami, dainavo lietuviškas dainas, skaitė iš pagrindžio spaudos, diskutavo lietuviškom temom. Jauni demonstrantai, kurie yra gimę Argentinoje, Urugvajuj, Mali, Dominikonų respublikoje, Vokietijoje bei Lietuvoje, ryškiai pajautė tarpusavio ryšį. Jų mintys buvo Lietuvos.

Tą dieną Bonnoje vyko karnavalo eisenos. Žmonės, kurie skubėjo į linksmybes, sustodavo prie lietuvių, atidžiai skaitė transparentus bei gautą informacinę medžiagą, diskutavo su jaunimu. Jauni lietuviai, kurių pirmą kartą savo gyvenime dalyvavo demonstracijoje, turėjo aiškinti apie Lietuvą ir lietuviškus įvykius. Jie buvo labai nustebinti praeivių reakcija, kad visi su kuriais kalbėjo, žino apie dabartinę Lietuvos ir lietuvių padėtį. Visi žmonės simpatizavo lietuviams. Linkėjo demonstrantams sėkmės.

Visai kitaip buvo su rusais, pasiuntinybės darbuotojais. Jie irgi iš už savo užtvaros išėjo, nes norėjo matyti mieste vykstančią karnevalo eiseną. Jie turėjo praeiti pro demonstrantus. Juos jau buvo galima iš tolo atpažinti. Nei brangi vakarietiška apranga nepadėjo, nei anglų kalbos vartojimas. Informacinių lapelių dienos metu jie neėmė. Į pokalbius nesileido. Tik vienas rusas prasta vokiečių kalba vienam gimnazistui uždrožė, kad čia viskas melas (Alle Lüge). Tam jaunuoliui buvo nesuprantama, kad rusas, neperskaitęs platinamos informacijos, prieina prie tokių išvadų.

Demonstracijos metu buvo pinamas spygliuotas vielos vainikas su lietuviška trispalve. Tą dovaną demonstrantai numatė įteikti sovietams. Pasitelkdami vokiečius policininkus, kurie demonstraciją prižiūrėjo, sovietai atsiskė priimti dovaną. Aiškino, kad sovietai bendrai dovanas tik tada priima, kai jiems raštu pranešama prieš tris dienas...

Sekančios dienos vokiečių spaudoje pasirodė labai geri atsiliepimai apie demonstraciją. Tokio spaudos ir žmonių atsiliepimo ir priėjimo lietuviškiems reikalams nebuvo tikėtasi. Jaunimas nori dažniau tokiom progom atvykti į Bonną. Tokiems lietuvių renginiams visiškai pritaria šalia pasiuntinybės gyvenantys vokiečiai, kurie, kaip paaikšėjo, nemylė savo "artimų" kaimynų.

Savaitei bėgant...

Alf. D. Petraitis

Vasario 16-tos minėjimas šiemet labai gerai pasisekė. Gražios pamaldos, vainiko padėjimas prie paminklo, o po to, minėjimas su oficialia dalimi, kalbomis ir su meno programa. Taip sakant, nieko netrūko. Nežiūrint mažų nesklaidumų, nepamatytų pakeitimų, vėlavimo si, vistik bendrai žiūrint, šventė gražiai praėjo ir kas joje dalyvavo turėjo progos pajusti šiek tiek patrijotinio jausmo.

Šį kartą dar turėjome ir reikšmingų svečių. Pirmoji tai PLB-nės vicep. kultūros reikalams Milda Lenkauskienė, kuri lankėsi šiuo metu Pietų Amerikoje. Ji minėjime dalyvavo su reikšminga kalba, o sekančią dieną dar suruošė vakaronę apie Lietuvą, parodydama iš ten įvairių skaidrių. Antras sėdėjas iš Brazilijos, tai vietinio dienraščio "O Estado de São Paulo" tarptautinės politikos skyriaus redaktorius dr. José Maria Mayrink. Jo paskaita por tugalų kalboje buvo be lengvų svajonių apie Lietuvos laisvę, o realistinės dabartinės padėties konstatavimas ir tautinio išsilaikymo reikalai tremtyje. Taip pat žodį tarė BLB pirm. A. Valavičius, šalia jaunimo atstovų ir Australijoje vykusio jaunimo kongreso dalyvių pranešimo. Viskas labai įdomu ir reikšminga, tačiau perkrauta, sudėjus į vieną programą. Taip sakant, į vienos programos pirmąją dalį. Susidarė įspūdis, kad visi norėjo šia proga būtinai viską pasakyti, nesiskaitant su laiku.

Iš viso reikia pastebėti, kad Vasario Šešioliktos minėjimo laikas beveik kasmet sutampa su Karnavalo triukšmu, taip kad mūsų tautiniai šokiais pasipuošę jaunuoliai dažnai sumišomi su vietinės šventės programomis. Taip pat šiuo metu oras normaliai būna šiltas, niekuo neprisidėdamas prie ilgų programų pagerinimo. Taip kad viską sudėjus į krūvą, susidaro vienintelė išvada: minėjimą ruošti, kiek galima trumpesni, ypač sumažinant oficialią dalį. Nežiūrint, kad tuo reikalu buvo tartasi, atrodo, kad atėjus valandai, daug kas buvo užmiršta.

Dar tenka čia prisiminti ir pirmąją minėjimo pusę — pamaldas. Kaip pamaldas, skaitant Mišias, neišeitų daugiau kaip geras pusvalandis. Tai būtų pilnai pakankama susikaupimui, pasiūlymumui. Bet jeigu paliesime temą, apie kurią nelabai daug kas nori užsiminti, pamokslus čia jau atsiranda antrą tiek reikalingo laiko. Pagaliau Vasario 16 nėra religinė šventė, kalbėti per pamokslą tą pat, kas bus kalbama minėjimo metu nebūtų prasmės. Pagalvojus pagaliau ir bažnyčioje ir salėje bus ta pati publika, tai kam varginti žmones su ilgais pamokslais. Gal reikėtų ir čia atsižvelgti į realybę ir sutrumpinti šią dalį. Gal net vietoj pamokslų, tarti tik trumpą žodelį, ir viskas.

Čia gal išėjau kiek iš temos. Ne mano reikala duoti kitiems nurodymus. Tačiau išėjo, kad turėjau garbės atvežti svečių — žurnalistą į minėjimą. Prie jo durų buvau truputį po antros, o kai namo parvežiau jau buvo truputis po dešimtos, atseit tautai paskyrėme net aštuonias valandas. Minėjimas, pamaldos, pasiūlymimas, kelionė — viskas labai gerai, tik kažin ar ne per daug ilgas toks minėjimas. Nežinau, ar kitą kartą tą žurnalistą prisipašysime. Jis į šį mano klausimą atsakė "Pagalvosiu" ir mandagiai nusišypsojo.

MIŠIOS

pirmųjų, mirties metiniu, proga bus atlaikytos kovo 27 d. sekmadienį, 11 val. V. Zelinės bažnyčioje už Jadvygą, Narkūniene, Antaniną, Gudavičienę, Marcelę, Zaviene, Praną, Braslauską.

Nuoširdžiai kviečiame gimines ir bičiulius gausiai dalyvauti.

Labdaros Ratelis

CHOPPERIA

ALEXCHOPP LTDA.

CHOPP — PIZZA — QUEIJOS — FRIOS

RESERVAS PARA FESTAS — MUSICA AO VIVO

Rua SOLON 1062 — Bom Retiro — Tel. 223-2333

MŪSŲ ŽINIOS

TRAGEDIJA LIETUVIŲ KOLONIJOJ

Sekmadienį, grįžęs iš Aparecidos, kun. Gavénas rado ant stalo pranešimą: "Assassinado filho de José Gavénas. Enterrro Guarulhos 17 horas".

Buvo sunku susiskambinti. Tik vėliau buvo galima šį tą sužinoti.

Kun. Pr. Gavéno brolis, Juozas Gavénas, gyvenantis Casa Verdėj, turėjo sūnų Albertą, 37 metų. Dirbęs sunkvežimio šoferiu vienoj firmoj, prieš trejus metus Rio de Janeire sunkiai susižeidė

sunkvežimis apsivertė ir jam sutraiskė koją. Rijuj jam padarė operaciją, sako, net žvyro palikdami sužeistoj kojoj, kuri negijo, o vis pūliavo. Gydėsi ir São Paule, S. Cristovão ligoninėj. Šiaip taip nors kiek atsigavęs, ėmėsi kitokio darbo

Taubatėj atidarė bariuką, kad galėtų padidinti menką pensiją. Praėjusį trečiądienį kaip tik vyko į São Paulą pensijos atsiimti. Negrįžtant numatytu laiku, šeima susirūpino — kreipėsi į policiją. Apibūdinus išvaizdą, policija pasakė, kad prieš įvažiuojant į Dutra, rastas toks asmuo, išmestas šalia kelio, peršautas dviem šūviais. Rasta ir tuščia piniginė su šalia numestais dokumentais. Jis paprastai, prašydavosi kieno nors pavėžinamas. Bet kas čia dabar buvo, ir kokiais motyvais taip žiauriai su juo pasielgė, lig šiol dar nežinoma.

Po visų reikalingų tyrimų, Alberto Gavéno kūnas buvo nuvežtas į Guarulhos palaidojimui.

TARPTAUTINIAM KONGRESE

Vasario 24-29 dienomis Venezueloj, Caracas mieste, vyko Tarptautinis Pietų Amerikos "Damas Salesianas" kongresas. Dalyvavo Guatemalos, Honduras, El Salvador, Nikaragvos, Costa Rica, Puerto Rico, Panamos, Santo Domingo, Curaçao, Paragvajaus, Venezuelos ir (vienintelė ne espany kalbos) Brazilijos delegatai-atstovai.

"Damas Salesianas" — tai neseniai įsi-

MIŠIOS

už KUNIGA JONĄ BRUŽIKĄ

15 mirties metinių, progą (kovo 13 d.) bus atlaikytos sekmadienį, kovo 13 d. 8 val. šv. Kazimiero parapijos koplyčioje.

Didi, Lietuvių tautos misionierių ir mūsų dvasios vadą, neleisime išblėsti iš mūsų širdžių, ir atminties.

Tą pačią dieną prisiminsime taip pat... Marcelę Stankevičienę, ir Jadvygą Narkūniene.

AŲA

ALBERTUI GAVÉNUI

tragiškai mirus

tėvą, Juozą Gavėną, ir šeimą, dėdę, kunigą, Praną Gavėną, bei visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir prašome, kad Dievas duotų stiprybės ir paguodos šioje sunkioje valandoje.

Šv. Kazimiero parapijos kuhigai ir parapiečiai

ML-vos redakcija ir administracija

kūrusi pasauliečių moterų institucija, saleziečių vadovaujama ir veikianti Don Bosco dvasioj. Ji kaip tik dabar įsikūrė ir Brazilijoj: "Centro São Casimiro".

Kad ir Brazilija būtų konkrečiai atstovaujama šiame kongrese, organizacijos vadovybė ne tik pakvietė, bet ir pasiuntė kelionės bilietą. Į kongresą dalyvavo, kartu su kun. Pr. Gavėnu, Marija Rimkevičiūtė (iš V. Zelinos) ir Maria M. Franco da Costa (iš Parque da Moóca).

PAS MUS LANKĖSI

HEITOR SURVILA iš Argentinos lankėsi S. Paule porą savaitių. Svečias buvo apsistojęs pas Verą ir Joną Tatarūnus. Lankėsi LITUANIKOJ ir šv. Kazimiero parapijoj. Čia pasiėmė Neakylaizdinio lietuvių kalbos kurso pamokas "KALBĖK LIETUVIŠKAI". Heitoras moko Buenos Aires jaunimą lietuvių kalbos.

ANTANAS MADASTAVIČIUS iš Rende, RJ, lankėsi šv. Kazimiero parapijoj, užsimokėjo ML-vos prenumeratą, davė Cz. 3.000 auką, parapijai ir pasiėmė Lietuvių Kalbos pamokas, kad gale-

tų geriau pasilavinti lietuvių kalboje. Antanas Madastavičius yra prekybininkas anksčiau gyvenęs V. Zelinoj.

MŪSŲ LIGONIAI

KONSTANCIJA RUTKAUSKIENĖ praeitą savaitę turėjo vidurių operaciją S. Cristovao ligoninėj. Operacija gerai praėjo. Ligonė yra slaugoma seserėčiu, ir dvasiniai aptarnaujama kun. Petro Rukšio.

UŽSIMOKĖJO UŽ "ML"

Julius MEKŠĖNAS	Cz.1.000,00
Kl. JŪRA	Cz.1.500,00
Kl. Rimgaudas JŪRAITIS	Cz.1.500,00
Vytautas URBONAS	Cz.1.400,00
Pe. Martynas GAIDYS	Cz.1.200,00
Ona URBONAS	Cz.1.400,00
Kazys KAIRYS	Cz.1.000,00

LITUANIKOJ

parduodamas gražus sklypas

L-31 1000 m²

Kreiptis tel.549.7197

EXCURSÕES "VILNIUS 88"

CETEMAR e LUFTHANSA APRESENTAM 2 EXCURSÕES

para este ano:

saidas 13 de junho e 11 de julho

ROTEIRO: Finlândia, Estônia, Letônia e Lituânia(2 semanas;

mais Leningrado e Moscou

INFORMAÇÕES: CETEMAR — rua 7 de Abril, 342 — 9º and.

Tel. 258-5955 com Dr. Vignola ou

tel. 241-2831 com Aleksandras Boguslauskas

MŪSŲ ŽINIOS**LIETUVA APARECIDOJ**

1988 m. kovo 6-toji – istorinė diena ne tik Brazilijos lietuvių kolonijoje, o ir visam lietuviškam pasauliui: Lietuva, per savo lietuvišką kryžiu, teisėtai įžengė į Aparecidos šventovę – ir tenai, prie Švč. Marijos pasiliko.

Švęsdami Lietuvos Krikšto jubiliejų troškos, kad, ir praėjus jubiliejiniam metim, būtų ne viskas užmiršta, “be likusio ženklo”. Tad dabar mums didžiausias džiaugsmas, kad galėjom užbaigti jubiliejų su ilgam pasiliekančiu ženklu, ir tai ne bet kur, o antrojo savo dydžiu bažnyčioje ir pasauly didžiausioje Marijos šventovėje – brazilų tautinėje šventovėje Aparecidoj.

Jubiliejinių Lietuvos Krikšto metų uždarymas, šventkelionė į Marijos šventovę ypatingų Marijos Metų dvasioje, šv. Kazimiero šventė, o ypač lietuviško kryžiaus atdengimas ir pašventinimas šioje šventovėje, kovo 6-tą sukvieta didoką lietuvių būrį į Aparecidą – keturis autobusus. Atvyko nemažai ir savo lengvom mašinom. Brazilijos Lietuvių B-nės tarybos ir valdybos pirmininkai, Lietuvių Sąjungos pirmininkas, abiejų lietuvių parapijų klebonai, įvairių moterų organizacijų atstovai, Jaunimo Sąjungos pirmininkas, Vyrų Brolija, tautinių šokių grupės, jungtinis Lietuvių Choras, pavieniai tautiečiai bei tautietės, lietuvių bičiuliai. Visa tai daugiau ir geriau negu kas kitas, pristatė pats Aparecidos arkivyskupas, Dom Geraldo Penido. Arkivyskupas laikė Mišias, koncelebruojant kun. Juozui Šeškevičiui ir kun. Pranui Gavėnui, o šventovės rektoriui diriguojant visas apeigas.

Chorui (dirig. M^o Viktoras Tatarūnas) giedant “Pulkim ant kelių”, maldininkai su vėliavom įžengia į baziliką: keturių grupelės su keturiom vėliavom ir jaunimas tautiniais rūbais supa didingą altorių pačios šventovės vidury.

Po pristatymo Viešpačiui ir gailėsčio akto, vyksta liturginiai skaitiniai, kuriuos atlieka BLB-nės valdybos p-kas inž. Aleksandras Valavičius, rašyt. Henrikas Lošinskas Alves, o Evangeliją

**Šio "ML" numerio
GARBĖS LEIDĖJAS
JUOZAS LISAUSKAS**

Mielam mūsų savaitraščio skaitytojui širdingai dėkojame už paramą spaudai.

ML redakcija ir administracija

skaito kun. J. Šeškevičius. Tuomet arkivyskupas, remdamasis liturginiais skaitiniais, vaikščiodamas po plačią altoriaus platformą, gausiem maldininkam pasakoja apie Lietuvą. Kalba apie Lietuvos Krikštą (“kai Brazilijos dar nebuvo”), apie šv. Kazimierą, apie lietuvių ištikimybę Kristui ir Bažnyčiai, apie lietuvių kankinius. Jį labai jaudinęs arkivysk. Teofilias Matulionio, tris kart kankinio, gyvenimas (gavęs iš kun. Gavėno jo biografiją ispaniškai, viešai ragino ją išleisti portugališkai, “kad ypač jaunimas pažintų tokį dvasios galiūną”). Ir pamokslininkas kalboje priėjo prie lietuviško kryžiaus, kuris “šiandien bus pašventintas ir liks šios didelės krikščioniškos kankinės tautos paminklas”.

Arkivyskupo žodis giliai palietė ypač lietuvių širdis. Ypač gyvai jautri pamoka lietuvių jaunimui, kuris išgirdo kitatautį taip šiltai atsiliepiantį apie Lietuvą (ir taip giliai pažįstantį Lietuvą).

Tikinčiųjų maldai vadovavo dr. Antanas Šiaulys, o Angelina Tatarūnienė apibūdino aukojimo dovanas: Lietuvos Trišpalvę su tolimos Tėvynės ir brolių – sesių prisiminimu, lietuvišką kryžiu, Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos vieną egzempliorių, duoną (su riekute raguolio, prieš Tautos šventę atvežto iš Lietuvos), vyną ir vandenį: viską pristatė celebrantui tautiniais rūbais pasipuošęs jaunimas. Dovanų pristatymas buvo užbaigtas bendra “Laisvės Malda”, portugališkai užvardina “Malda už Lietuvą”, kurią pravedė šventovės rektorius.

Per aukojimą, ilgai užsitiesusią komunią ir Mišių užbaigai lietuvių choras giedojo: O Dieve (Mikulskio), O Jėzau amžinoji, O Kristau pasaulio Valdove, Mari-

ja, Marija, kun. Gavėnas, neįstengdamas kalbėti, tik prisimindamas tolimus brolius-seses, kuriems statomos visokios kliūtys Marijos šventovėms lankyti, stengėsi pasveikinti Švč. Mariją didžiausioje Jos šventovėje “taip, kaip mūsų mamytės bei senelės mus išmokė: Sveika Maria (lietuviškai). Taigi, ir lietuviškas žodis skambėjo šioje Marijos šventovėje, tarsi pas Mamą, namie.

Davęs palaiminimą ir pravedęs Pasiukojimo Marijai aktą, pats arkivyskupas kvietė visus maldininkus prie bazilikos durų, kur “bus pašventintas lietuviškas kryžius, o paskui jaunimas išreikš visą lietuvių kolonijos džiaugsmą, pašokdamas tautinių lietuviškų šokių”.

Po “suneštinių” pietų šventovės patalpose, maldininkai, prieš išvydami namo, dar susirinko prie lietuviško kryžiaus. Čia, kun. J. Šeškevičiui vadovaujant, atkalbėjo dalį Rožančiaus: už persekiojamą Bažnyčią, už bedievių komunistų aukas, už pavergtas tautas, už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Choras sugiedojo “Nenuženkn nuo akmens” ir “Lietuva brangi”.

Šventkelionę ir visas apeigas Alf Kublickas įrašė į “video juostelę”.

Visa kryžiaus “istorija” bus pristatyta vėliau, kitam numery.

Dalyvavusieji šventėje yra prašomi išreikšti savo išpučius spaudoje, tokiu būdu pasidalindami su kitais tautiečiais šiais istoriniais pergyvenimais.

Kun. Pr. Gavėnas

**MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATĄ
GALIMA UŽSIMOKĖTI TAIP PAT V.
ZELINOS PARAPIJOS KLEBONIJOJ.**

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO - Fone: 273-0338